

มาตรการป้องกันและแกไขปัญหา นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ
ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 กรณีมีความจำเป็น
เร่งด่วน มีพฤติการณ์พิเศษ หรือเกิดผลกระทบต่อลูกจ้างจำนวนมาก

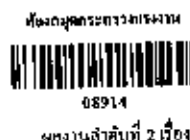
โดย

นางอัญชติ เสรีรักษ์

ผู้ขอรับการประเมินในตำแหน่ง
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาฝีมือแรงงาน (นักวิชาการแรงงาน 9 ชช.)
ตำแหน่งเลขที่ 6
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
กระทรวงแรงงาน

ว 12.05.6
83254
2547

บทคัดย่อ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เป็นกฎหมายฉบับหนึ่งที่มีสภาพบังคับทางกฎหมายอย่างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นสภาพบังคับทางปกครองที่บัญญัติให้อำนาจพนักงานตรวจแรงงานเข้าไปในสถานประกอบกิจการเพื่อตรวจสอบสภาพการจ้างการทำงานและมีอำนาจออกคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือสภาพบังคับทางแพ่งที่บัญญัติถึงสิทธิหน้าที่ระหว่างนายจ้างลูกจ้าง ไม่ว่าจะเป็นในรูปของค่าตอบแทนในการทำงานหรือสวัสดิการก็ตาม นอกจากนี้ก็ยังมีสภาพบังคับในทางอาญาโดยผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายต้องได้รับโทษทางอาญา คือ โทษจำคุกหรือโทษปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ โดยมีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบและบังคับใช้กฎหมาย

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้กำหนดให้มีระเบียบและแนวปฏิบัติในการใช้มาตรการทางกฎหมายไว้หลายฉบับ ได้แก่ ระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยการตรวจสถานประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 พ.ศ. 2542 และระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการรับคำร้องและการพิจารณาคำร้องของพนักงานตรวจแรงงาน พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นระเบียบในการใช้มาตรการทางปกครอง แนวปฏิบัติว่าด้วยการฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงานให้แก่ลูกจ้างหรือทายาท โดยธรรมชาติของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติในการใช้มาตรการทางแพ่ง ระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และแนวปฏิบัติว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งเป็นระเบียบและแนวปฏิบัติในการใช้มาตรการทางอาญา โดยระเบียบและแนวปฏิบัติดังกล่าวนี้ใช้บังคับกับกรณีที่นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันเป็นกรณีปกติทั่วไป แต่ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน มีพฤติการณ์พิเศษ หรือเกิดผลกระทบกับลูกจ้างจำนวนมาก เช่น นายจ้างปิดสถานประกอบกิจการหรือเลิกจ้างลูกจ้างทั้งหมดโดยไม่จ่ายเงินตามจำนวนที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับ

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 การใช้มาตรการบังคับทางกฎหมายตามระเบียบและแนวปฏิบัติดังกล่าวอาจไม่เหมาะสมกับสถานการณ์และไม่ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ส่งผลให้การบริหารและบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และลูกจ้างไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้น จึงต้องมีการกำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหานายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน มีพฤติการณ์พิเศษ หรือเกิดผลกระทบกับลูกจ้างจำนวนมากขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อให้พนักงานตรวจแรงงานของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้ถือปฏิบัติในการใช้มาตรการทางกฎหมายในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน มีพฤติการณ์พิเศษ หรือเกิดผลกระทบกับลูกจ้างจำนวนมากต่อไป

คำนำ

การปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยการตรวจสอบสถานประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 พ.ศ. 2542 ระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการรับคำร้องและการพิจารณาคำร้องของพนักงานตรวจแรงงาน พ.ศ. 2542 แนวปฏิบัติว่าด้วยการฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงานให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย และแนวปฏิบัติว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งเป็นระเบียบและแนวปฏิบัติในการใช้มาตรการบังคับทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 หากจะนำมาใช้ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน มีพฤติการณ์พิเศษ หรือเกิดผลกระทบกับลูกจ้างจำนวนมาก นั้น ยังมีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการทางปกครอง มาตรการทางแพ่ง และมาตรการทางอาญา จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดเป็นมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหานายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน มีพฤติการณ์พิเศษ หรือเกิดผลกระทบกับลูกจ้างจำนวนมาก เพื่อให้การบริหารและบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และพนักงานตรวจแรงงานมีแนวทางการปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

ผู้ขอรับการประเมินหวังเป็นอย่างยิ่งว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหานายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน มีพฤติการณ์พิเศษ หรือเกิดผลกระทบกับลูกจ้างจำนวนมาก จะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในการใช้มาตรการทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ต่อไป

อัญชลี เสรีรักษ์

พฤศจิกายน 2547

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมา	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
3. ขอบเขตของการศึกษา	3
4. วิธีการศึกษา	4
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 สภาพบังคับทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541	5
1. ความนำ	5
2. สภาพบังคับทางปกครอง	6
3. สภาพบังคับทางแพ่ง	7
4. สภาพบังคับทางอาญา	8
บทที่ 3 ระเบียบและแนวปฏิบัติในการใช้มาตรการบังคับทางกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541	10
1. ความนำ	10
2. การดำเนินการทางปกครอง	11
2.1 ระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยการ ตรวจสอบประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 พ.ศ. 2542	11

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2 ระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการ รับคำร้องและการพิจารณาคำร้องของพนักงาน ตรวจแรงงาน พ.ศ. 2542	12
3. การดำเนินคดีแพ่งตามแนวปฏิบัติว่าด้วยการฟ้องคดี หรือแก้ต่างคดีแรงงานให้แก่ลูกจ้างหรือทายาท โดยธรรมชาติ ของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย	14
4. การดำเนินคดีอาญา	15
4.1 ระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยการ ดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541	16
4.2 แนวปฏิบัติว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาผู้กระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541	18
บทที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามระเบียบและแนวปฏิบัติ ในการใช้มาตรการบังคับทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน มีพฤติการณ์พิเศษ หรือเกิดผลกระทบกับลูกจ้างจำนวนมาก	21
1. ความน่า	21
2. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการทางปกครอง	22
3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินคดีแพ่ง	24
4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินคดีอาญา	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหานายจ้างฝ่าฝืนหรือ ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน มีพฤติการณ์พิเศษ หรือเกิดผลกระทบกับลูกจ้างจำนวนมาก	27
1. ความนำ	27
2. มาตรการทางปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหา	27
3. มาตรการทางแพ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหา	28
4. มาตรการทางอาญาในการป้องกันและแก้ไขปัญหา	29
บทที่ 6 สรุปและข้อเสนอแนะ	31
1. บทสรุป	31
2. ข้อเสนอแนะ	32

บรรณานุกรม

ภาคผนวก